

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 461/2024
28.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Пешић, адвокат из ..., против туженог „Народни универзитет“ Ниш, чији је пуномоћник Петар Јовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1859/2023 од 09.11.2023. године, у седници одржаној 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1859/2023 од 09.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 4577/21 од 23.12.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд поништи решење туженог о отказу уговора о раду број .. од 24.09.2021. године, са почетком дејства од 27.09.2021. године, као и да обавезе тужену да тужиљу врати на рад и призна јој сва права по основу рада, као неоснован. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженом накнаде трошкове парничног поступка у износу од 70.500,00 динара.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж1 1859/2023 од 09.11.2023. године, одбио као неосновану жалбу тужиље и потврдио пресуду Основног суда у Нишу П1 4577/2023 од 23.12.2022. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је изјавила благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Тужиља у ревизији указује на битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, међутим, та битна повреда није разлог због кога ревизија може да се изјави у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била запослена код туженог на основу уговора о раду по коме је код туженог засновала радни однос на одређено време почев од 30.12.2020. године па до 24 месеца. Тужила је туженом 17.09.2021. године поднела захтев за коришћење годишњег одмора у трајању од четири дана у периоду од 20. до 23.09.2021. године. У периоду док је тужила користила годишњи одмор, тужени је безуспешно покушавао да је добије телефонским путем 21.09.2021. године и 22.09.2021. године, како би је обавестио о отказу уговора о раду. Пошто се тужила није јављала на телефонске позиве, тужени је тужили упутио мејл којим ју је позвао да дође у просторије послодавца и потпише решење о отказу уговора о раду. У мејлу је наведено да је овлашћено лице туженог ББ, у присуству в.д. директора ВВ, секретара ГГ и управнице Центра за стране језике ДД, покушавала да телефонским путем контактира тужилу у наведене дане и одређено време али да се иста није одазивала позивим, због чега јој је упућен допис мејлом. Тужила је 23.09.2021. године отворила боловање ради неге детета преко три године, пошто се дете, након поласка у обданиште, разболело, о чему је туженом, као послодавцу доставила потврду о наступању привремене спречености за рад, а затим и извештај о привременој спречености за рад од 23.09.2021. године до 04.10.2021. године. Потом је тужила наставила са коришћењем боловања у периоду од 05.10.2021. године до 19.10.2021. године, због болести, о чему је такође доставила туженом потврду о наступању привремене спречености за рад као и извештај о привременој спречености за рад. Тужени је 27.09.2021. године, покушао да достави побијано решење о отказу уговора о раду тужили на адресу њеног пребивалишта, али је тужила одбила да решење прими. Након одбијања пријема решења о отказу уговора о раду од стране тужиле, тужени је истог дана, 27.09.2021. године, побијано решење комисијски истакао на огласној табли и о томе сачинио службену белешку број .. од 27.09.2021. године. Протеком рока од 8 дана од дана истицања на огласној табли решења о отказу уговора о раду број .. од 24.09.2021. године, решење је комисијски скинуто са огласне табле, о чему је такође сачињена службена белешка број .. од 06.10.2021. године, у смислу одредбе члана 185. став 4. Закона о раду. Тужила се вратила на рад након закљученог боловања 20.10.2021. године када јој је од стране овлашћеног лица туженог, уручено оспорено решење о отказу, заједно са осталом документацијом из њеног персоналног досијеа. Том приликом сачињена је службена белешка заведена под деловодним бројем ..., као доказ о уручењу тужили побројаних докумената и доказ да је иста предала кључ канцеларије број .., и кључ од сефа (ормана) који се налазио у канцеларији број .. . Својим потписом тужила је потврдила да је преузела документа из свог персоналног досијеа међу којима је и решење о отказу број .. од 24.09.2021. године. У образложењу побијаног решења наведено је да је тужили, због неповољне финансијске ситуације код туженог настале провером новца Народног универзитета од стране радника рачуноводствене агенције „Goodwill“ и немогућности исплате зараде радницима, као и редовног пословања установе, отказан уговор о раду закључен 30.12.2020. године. Радни однос тужиле је код туженог престао закључно са 27.09.2021. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиле одбили, применом одредбе члана 37, 175. став 1., 94. став 1. и 187. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/2005...75/2014), налазећи да је она код туженог имала заснован радни однос на одређено време који јој је, због неповољне финансијске ситуације настале проневером новца од стране радника рачуноводствене агенције и немогућности исплате зараде радницима туженог као и редовног пословања установе, престао законитим отказом уговора о раду. Последњи радни дан тужиле код

туженог је био 17.09.2021. године, када је због поласка детета у обданиште поднела писани захтев за коришћење четири дана годишњег одмора у периоду од 20.09. до 23.09.2021. године, што значи да тужилца, пре наступања привремене спречености за рад почев од 23.09. до 04.10.2021. године, није била на породичком одсуству и није остварила право на одсуство са рада ради неге детета до истека 365 дана од дана отпочињања породичког одсуства, у складу са одредбом члана 94. Закона о раду, нити одсуство са рада из разлога што је детету била неопходна посебна нега која прописује члан 96. истог Закона, а у ком случају је законом прописана посебна заштита једног од родитеља или других лица која се брину о детету. Пошто је, по налажењу нижестепених судова, оспорено решење туженог у свему законито, неоснован је и захтев тужилца за враћање на рад у смислу одредбе члана 191. Закона о раду.

По оцини Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

На основу одредбе члана 37. Закона о раду, уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије трајање је унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, а време трајања по потреби. Послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана, на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца. На основу одредбе члана 175. став 1. истог Закона, радни однос престаје истеком рока за који је заснован.

Одредбом члана 94. став 1. Закона о раду, прописано је да запослена жена има право на одсуство са рада због трудноће и порођаја (у даљем тексту: породичко одсуство), као и одсуство са рада ради неге детета у укупном трајању од 365 дана, док је одредбом члана 96. истог Закона, прописано да један од родитеља детета коме је неопходна посебна нега због тешког степена психофизичке ометености, осим за случајеве предвиђене прописима о здравственом осигурању, има право да, по истеку породичког одсуства и одсуства са рада ради неге детета, одсуствује са рада или да ради са половином пуног радног времена, најдуже до навршене пете године живота детета. Право у смислу става 1. овог члана закона, остварује се на основу мишљења надлежног органа за оцину степена психофизичке ометености детета у складу са законом. На основу одредбе члана 187. Закона о раду, за време трудноће, породичког одсуства, одсуства са рада ради неге детета и одсуства са рада ради посебне неге детета, послодавац не може запосленим да откаже уговор о раду.

У конкретном случају између парничних странака закључен је уговор о раду на одређено време до 24 месеца, што значи да је тужени имао могућност да тужилци откаже уговор о раду, у било ком моменту, а да би тужилци радни однос свакако, по закону (члан 175. став 1. Закона о раду) престао истеком рока за који је заснован. Пре наступања привремене спречености за рад тужилца почев од 23.09.2021. године, тужилца није била на породичком одсуству и није остварила право на одсуство са рада ради неге детета до истека 365 дана од дана отпочињања породичког одсуства, у смислу одредбе члана 94. Закона о раду, нити је одсуствовала са рада из разлога што је детету била неопходна посебна нега коју прописује члан 96. истог Закона. Због тога су неосновани наводи ревизије тужилца о погрешној примени материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић